

Birstrand Skitrekk

Att.:

Saksbehandler: Trond Østerås,
Vår ref.: 26/250-6
Deres ref.:
Dato: 07.04.2026

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et stedlig tilsyn av Birstrand skitrekk den 20. februar 2025.

Vårt revisjonslag bestod av Trond Østerås (tilsynsleder) og Ronny Angel Løvstad (medrevisor).

Fra virksomheten deltok Kim Remo Bergmann (stedfortredende driftsleder).

Tema for tilsynet var sikkerhetsstyring, herunder:

- Roller, myndighet og ansvar
- Avvikshåndtering (inkludert rapportering og varsling til myndighetene)
- Risikovurderinger og handlingsplaner
- Instruksjer og rutiner for drift, kontroll og vedlikehold
- Kompetanse og opplæring
- Beredskap

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Virksomheten har en kjerne av personer som har opparbeidet seg erfaring med sikker drift av anlegget. Det mangler imidlertid god dokumentasjon av arbeidet som gjennomføres i praksis, noe som gjør virksomheten sårbar om det blir stor utskifting av personell. Skitauet framstår også delvis som slitt og feiljustert, uten at det har store sikkerhetsmessige konsekvenser på grunn av skitauets konstruksjon (Uglum).

Tilsynsrapporten inneholder tre vedtak. Virksomheten har ikke uttalt seg til utkast til tilsynsrapport.

Vedtak

1. Vedtak om utbedring av sikkerhetsstyringssystemet

Vi fatter følgende vedtak:

Birstrand skitrekk må utbedre sitt dokumenterte sikkerhetsstyringssystem på følgende punkter:

- *Beskrivelse av systemet for avvikshåndtering, med hvordan avvik skal rapporteres, og hvem som er ansvarlige for å følge opp eventuelle avvik*
- *Beskrivelse av hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres*
- *Oppdatere instruks for sikker drift, kontroll og vedlikehold*
- *Beskrive opplæringskrav for driftspersonellet, inkludert krav til førstehjelpskompetanse*

*Dokumentasjon på oppdateringene skal sendes til Statens jernbanetilsyn [på skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen **1. juni 2026**.*

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-13 beskriver kravene til sikkerhetsstyringssystemet.

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset arten og omfanget av den aktuelle virksomheten og skal inneholde bestemmelsene som er nødvendige for å ha kontroll på risikoen forbundet med virksomheten.

I sikkerhetsstyringssystemet skal taubanevirksomheten minst beskrive

- a) hvem som har myndighet til å fatte beslutninger av betydning for sikkerheten
- b) systemet for avvikshåndtering
- c) hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres.
- d) instruks og rutiner for
  - i. sikker drift
  - ii. kontroll
  - iii. vedlikehold
- e) kompetanse- og opplæringskrav for driftspersonellet, inkludert krav til førstehjelps- og redningskompetanse
- f) beredskapsplaner for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten
- g) dokumentasjon som inneholder oversikt over tekniske data og driftsdata, journaler over reparasjoner, ombygginger, undersøkelser, prøvinger og kontroller, og rapporter fra disse

Hva vi fant under tilsynet

- Virksomhetens sikkerhetsstyringssystem er spredt over flere permer med til dels motstridende innhold (f.eks. driftsinstruks)
- Det finnes to driftsinstruks med ulikt innhold. Vakter utfører i tillegg viktige oppgaver som ikke står i instruks
- Innhold i dokumentert opplæring gjenspeiler ikke det virksomheten gjør i praksis (mangler f.eks. opplæring i driftsinstruks)

- Virksomheten registrerer og håndterer avvik i skjema for risikovurdering
- Det mangler beskrivelse av hvordan risikovurderingene gjennomføres

Vår vurdering

Regelverket krever at dere skal ha et sikkerhetsstyringssystem som skal inneholde bestemmelser som er nødvendige for at dere skal ha kontroll på risikoen forbundet med driften av skitauet.

Under tilsynet fant vi at sikkerhetsstyringssystemet er spredt over flere permer med til dels motstridende innhold. Dere har for eksempel flere driftsinstruksjoner med ulikt innhold. I tillegg har dere heisvakter som utfører viktige oppgaver som ikke står i instruksene.

I opplæringsplanen manglet det opplæring i hvordan driftsinstruksen skal gjennomføres (hvordan man for eksempel gjennomfører punktene i kontroller). Dette er en del av den muntlige opplæringen, men må dokumenteres.

Dere har et enkelt risikovurderingsskjema, men dere bruker det til avviksregistrering og håndtering. Det er ikke feil – det er bare feil navn på skjemaet. Dere mangler en beskrivelse av hvem som skal rapportere avvik, hvordan avvik skal rapporteres, og hvem som er ansvarlig for å følge opp avvikene.

Dere mangler også en beskrivelse av hvordan risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner skal gjennomføres (hvilken metode dere bruker, hvem som er ansvarlig for å gjennomføre risikovurdering, hvem som skal være med, hvor ofte den skal oppdateres, og hvem som er ansvarlig for at eventuelle tiltak blir gjennomført).

Manglende og motstridende beskrivelser, som vi beskriver ovenfor, er avvik fra taubaneforskriften § 2-13 andre ledd, og tredje ledd bokstav b, c, d og e.

2. Vedtak om risikovurderinger

Vi fatter følgende vedtak:

Birstrand skitrekke må gjennomføre en helhetlig risikovurdering av driften av skitauet.

*Dokumentasjon på gjennomført risikovurdering skal sendes til Statens jernbanetilsyn [på skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen **1. juni 2026**.*

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-14 første ledd krever at risikovurderingen skal gjennomføres i tråd med anerkjente metoder. Avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene.

Hva vi fant under tilsynet

- Det er ikke gjennomført en helhetlig risikovurdering av virksomheten. Typiske farer ved skitau-drift er ikke kartlagt
- Nedfart heller mot trekktrase og trekktrase heller videre mot høyre (lite snø)

Vår vurdering

Regelverket krever at dere gjennomfører risikovurderingen i tråd med anerkjente metoder. Dere kunne ikke dokumentere at slike risikovurderinger har blitt gjort. I risikovurderingen vil det være naturlig at dere vurderer risikoen forbundet med at nedfarten heller mot trekktraseen (og at trekktraseen heller videre samme vei mot kratt) og at det ikke er et naturlig skille mellom nedfart og trekktrase. Et tiltak i risikovurderingen kunne for eksempel være å vurdere å markere skillet mellom nedfart og trekktrase når det ikke er nok snø til å legge opp et skille.

Manglende risikovurdering er et avvik fra taubaneforskriften § 2-14 første ledd, jf. § 2-13 tredje ledd bokstav c.

3. Vedtak om å utarbeide prosedyre for rapportering og varsling av hendelser

Vi fatter følgende vedtak:

Birstrand skitrekk må utarbeide en rutine som sikrer at taubanehendelser, alvorlige taubanehendelser og taubaneulykker rapporteres skriftlig til Statens jernbanetilsyn og Statens havarikommisjon i tråd med kravene i regelverket.

Det må utarbeides en rutine som sikrer at Statens havarikommisjon straks varsles muntlig dersom det inntreffer en alvorlig taubanehendelse eller en taubaneulykke.

*Dokumentasjon på oppdateringene skal sendes til Statens jernbanetilsyn [på skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen **1. juni 2026**.*

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-8 andre og tredje ledd krever at taubanevirksomheten straks skal varsle Statens havarikommisjon muntlig når det skjer en taubaneulykke eller en alvorlig taubanehendelse.

§ 2-9 krever følgende:

Taubanevirksomheten skal sende en felles rapport til Statens jernbanetilsyn og Statens havarikommisjon ved taubaneulykker og alvorlige taubanehendelser, så snart som mulig og senest innen 72 timer.

Taubanevirksomheten skal sende en rapport til Statens jernbanetilsyn ved taubanehendelser. Rapporten skal sendes innen 8 dager.

Rapportene sendes inn via skjemaet «Rapportere taubaneulykke, alvorlig taubanehendelse og taubanehendelse» på www.sjt.no.

Hva vi fant under tilsynet

- Rutiner for rapportering og varsling av taubanehendelser, alvorlige taubanehendelser og taubaneulykker er mangelfulle (f.eks. varsling til Statens havarikommisjon)

Vår vurdering

Manglende rutine for varsling og rapportering av taubanehendelser, alvorlige taubanehendelser og taubaneulykker er et avvik fra kravene i taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav b, jfr. forskriftens § 2-8 andre og tredje ledd og § 2-9.

Andre forhold

Skitauet framstod som slitt og dårlig vedlikeholdt under det stedlige tilsynet. Dette er forhold dere bør utbedre selv om det manglende vedlikeholdet sannsynligvis ikke vil medføre ulykker eller alvorlige hendelser slik skitauet er konstruert. Under går vi gjennom våre observasjoner sammen med våre anbefalinger.

- Slitasje i ring på trinse til oppheng trekktau returside. Dere bør bytte ring til trinse på opphenget.

- Hylser/foringer på tauføring innløp/utløp vendehjul mangler. Dere bør montere nye hylser der disse mangler.

- Vendehjulet er justert for høyt slik at trekktauet går på nedre kant av tauføringene (se bildet over). Dere bør justere vendehjulet slik at tauet løper rett inn på vendehjulet.
- Strammetau er svært slitt (målt diameter ca 10 mm). Dere bør bytte strammetauet.

- Trekktau er slitt og flisete (målt diameter ca 12 mm). Dere bør bytte trekktauet.
- Trekktau ligger mot kanten på trinsa (øverste returtrinse). Dere bør justere trinsa.

- Kontakt til sikkerhetskrets ved brudd i strammetau er dårlig festet. Dere bør utbedre innfestingen til kontakten.

Se vår veileder for [beste praksis i drift av skitau](#). Se også vår [fareveileder](#) for drift av skitau som dere kan bruke som innspill til risikovurderingen. Vi har også en [veileder for vår tolkning av kravene til sikkerhetsstyringssystemet](#) som kan være til hjelp.

Ta gjerne kontakt med oss for veiledning om dere har behov for det.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

07.04.2026

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Trond Østerås
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om taubaner §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

---

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16